Co-funded by the European Union

GLUHI VOZNIKI
ZNAKOVNI JEZIK V PROMETNEM IN VOZNNIŠKEM IZOBRAŽEVANJU

MODUL:
6. ZAZNAVANJE NEVARNOSTI, ŠKODE IN TVEGANJA V PROMETU

DEJAVNOST:
6.2. TVEGANJA GLEDE NA VREMENSKE IN CESTNE RAZMERE

TÜSEKON
MAVİ PENCERE Special Education Association
ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
ANPEDA Vergil Florea
iBF Internationales Bildungs- und Fahrschulzentrum GmbH

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

»Sofinancirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) ter ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorni niti Evropska unija niti EACEA.«

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

»Ta dokument je bil pripravljen kot brezplačno učno in izobraževalno gradivo (odprti izobraževalni vir) ter je objavljen pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 mednarodna (Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International). Za ogled kopije te licence obiščite:

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/«

Deaf Drivers

PREDLOGA OBRAZCA DEJAVNOSTI

Modul	Modul 6. Zaznavanje nevarnosti, škode in tveganja v prometu (A.3.7.)	
Naslov dejavnosti	Dejavnost 2. Tveganja glede na vremenske in cestne razmere (Dejavnost 6.2)	
Povzetek	Namen te dejavnosti je teoretično podpreti voznike pri prepoznavanju morebitnih tveganj v razmerah, kot so spreminjajoče se vremenske in cestne razmere, z ozaveščanjem o zaznavanju nevarnosti, ocenjevanju tveganja in varni vožnji. Ne glede na različne vrste cest morajo vozniki predvideti prisotnost morebitnih nevarnih materialov na cesti, možnost pojava divjadi na cesti glede na okolico, ali tveganja, s katerimi se lahko vozila srečajo pri prečkanju mostov, ter temu primerno prilagoditi hitrost in vožnjo, da zagotovijo varnost. V razmerah, kot so sneg, megla, dež, prikrit led in vlažno vreme, morajo vozniki predvideti tveganja in izkazati pravilno vozniško vedenje.	
Tema(e)	6. Zaznavanje nevarnosti, škode in tveganja v prometu 6.2. Tveganja glede na vremenske in cestne razmere 6.2.1. Tveganja glede na vremenske razmere 6.2.2. Tveganja pri neugodnih cestnih razmerah 6.2.3. Priporočila za voznike glede neugodnih vremenskih in cestnih razmer	
Avtor/ji	Datum:	Različica:
Pregledal/a	Datum:	Različica:

Scenarij dejavnosti

6. Zaznavanje nevarnosti, škode in tveganja v prometu

6.2. Tveganja glede na vremenske in cestne razmere

Poleg napak voznikov so tudi vremenske in cestne razmere med vzroki prometnih nesreč. Razmere, kot so močan dež, megla, sneženje ali skrajna vročina, lahko voznikom otežijo natančno oceno cestnih razmer in učinkovit nadzor nad vozilom.

Pred potjo morajo vozniki upoštevati tako cestne kot vremenske razmere. Za varno vožnjo je pri načrtovanju najvarnejše poti primerno upoštevati tudi pravi čas in vremenske razmere.

Včasih nastanejo razmere, ki jih ni mogoče vnaprej načrtovati. Med vožnjo, na primer med daljšo medkrajevno potjo, se lahko nenadoma pojavijo slabe vremenske ali cestne razmere. V teh razmerah morajo vozniki znati natančno oceniti tveganja in sprejeti potrebne previdnostne ukrepe.

6.2.1. Tveganja glede na vremenske razmere

Upoštevati je treba nekatera tveganja, povezana z neugodnimi vremenskimi razmerami. Vnaprejšnje prepoznavanje teh tveganj je ključno za določitev potrebnih previdnostnih ukrepov. Spodaj so predstavljena nekatera tveganja, povezana z neugodnimi vremenskimi razmerami.

- **Vlažen in rosen zrak**

Slika 1: Vlažna in rosna cesta

Rosa in vlaga sta tvegani vremenski razmeri. Zlasti zjutraj se lahko rosa pojavi po megli, dežju ali snegu v nekaterih letnih časih, zlasti v hladnih zimskih in jesenskih dneh. Tudi v toplem vremenu so lahko rosne ceste spolzke in nevarne. Vozniki lahko sprejmejo previdnostne ukrepe v deževnem vremenu, vendar se mnogi vozniki ne zavedajo nevarnosti rosnih cest. Poleg tega vlaga in mokrota v zraku vztrajata tudi po prenehanju dežja, spolzkost cest pa se povečuje.

- **Snežno vreme**

Sneg na cestah vedno predstavlja veliko tveganje. Voznikom svetujemo, naj se, če je le mogoče, izogibajo vožnji v snežnem vremenu. Tudi če je sneg nizek, sta poledenelost in spolzkost ceste zelo visoki. Ko sneži, se sneg poveže z ledom na cestišču, se strdi in spremeni v spolzek led. V vremenskih razmerah, kjer sneg presega 10-20 cm, je vožnja otežena tudi z zimskimi pnevmatikami. V takih razmerah je priporočljivo uporabljati snežne verige ali pnevmatike, posebej zasnovane za sneg.

Slika 2: Zasnežena cesta

- **Poledenelo vreme in ceste**

Slika 3: Poledenele ceste

Na poledenelih cestah vozite v nižjih prestavah in zelo počasi. Izogibajte se premočnemu pritisku na plin. Prav tako namesto nenadnega zaviranja upočasnite vožnjo s postopnim pritiskom na pedal. Ne vozite po preveč strmih klancih ali poledenelih vzponih. Vožnja navzdol po poledenelih klancih je še bolj tvegana. Zato je priporočljivo, razen če je nujno potrebno, da se izogibate vožnji po strmih vzponih in spustih v poledenelih razmerah.

- **Megleno vreme**

Meglene razmere so pogostejše v visokogorskih območjih, zlasti v zimskih mesecih. Vožnja v meglenih razmerah je veliko bolj tvegana, zlasti ponoči. Medtem ko so žarometi podnevi v meglenem vremenu včasih nevidni, je ta nevidnost ponoči še večja. Gostota megle se lahko zelo razlikuje. Na primer, vidljivost se lahko na meglenih cestah nenadoma zmanjša s 100 metrov na 20 metrov.

Slika 4: Meglene ceste

V meglenih razmerah je treba vedno uporabljati sprednje in zadnje meglenke skupaj z zasenčenimi lučmi. Dolgih luči v meglenih razmerah ne smemo uporabljati. Hitrost vozila je treba zmanjšati glede na vidljivost, prehitevanja nikoli ne poskušajte brez jasnega pogleda na cesto in druga vozila, ohranjati pa je treba tudi potrpežljivost in mirnost. Med vožnjo bodite pozorni na cestne oznake, pasove, zlasti robne črte stranskih cest, bankino in varnostne pasove ter cestne ograje.

6.2.2. Tveganja pri neugodnih cestnih razmerah

Upoštevati je treba nekatera tveganja, povezana z neugodnimi cestnimi razmerami. Vnaprejšnje prepoznavanje teh tveganj je ključno za določitev potrebnih previdnostnih ukrepov. Spodaj so predstavljena nekatera tveganja, povezana z neugodnimi cestnimi razmerami.

- **Luže ali voda na cestah**

Slika 5: Luža na cesti

Ne glede na vrsto ceste so luže ali voda na cesti pomemben dejavnik tveganja, s katerim se lahko vozniki srečajo na kateri koli cesti. Te luže lahko povečajo tveganje zdrsa. Voda lahko prav tako prikrije vidnost lukenj, nagibov ali poškodb asfalta, ki so nastale sčasoma.

- **Luknje, razpoke, izbokline ali poškodbe na cestah**

Sčasoma se cestne površine poslabšajo; na cestišču nastanejo luknje, izbokline in razpoke. Ko vozilo zapelje v luknjo, se poveča tveganje počenja pnevmatike ali izgube nadzora voznika. Razlogi za to vključujejo pomanjkanje pravočasnega vzdrževanja in popravila cest. Vremenske razmere, kot so dež, led in sneg, lahko sčasoma poškodujejo cesto. Cestna površina sčasoma popušča zaradi prehoda težko obremenjenih vozil, asfalt pa se lahko nenadoma zdrobi, kar ustvari luknje ali izbokline. Na takih cestah morda ni opozorilnih prometnih znakov. Vozniki morajo vedno spremljati stanje cestne površine.

Slika 6: Poškodovana cestna površina

- **Elementi, ki jih na cesti ne bi smelo biti**

Iz različnih razlogov se na cestah lahko znajdejo nezaželeni elementi. Na primer, na cestah se lahko najdejo vejevje dreves, listje ali trava, ki jih odnese veter, predmeti, ki so padli s tovornjaka, delci pnevmatik ter smeti ali plastični predmeti, ki jih odvržejo neodgovorni vozniki. Vozniki morajo biti nenehno pozorni ter vzdrževati varno vidljivost in varnostno razdaljo, da se izognejo takim nenadnim oviram.

- **Gradbena in delovna območja**

Slika 7: Območja cestnih del

Ceste so lahko določene kot območja gradnje, popravil in vzdrževanja, prav tako pa tudi stavbe ob cestah. Te ceste imajo običajno ustrezna opozorila in znake, ki voznike opozarjajo na morebitne nevarnosti. Vendar so lahko opozorilni znaki in oznake zmedljivi in zelo zapleteni na gradbenih in delovnih območjih. V takih primerih morajo vozniki ravnati še posebej previdno.

- **Zbledeli, poškodovani ali manjkajoči prometni znaki**

Prometni znaki, oznake ali talne oznake na cesti so lahko sčasoma obrabljeni, zbledeli, počeni ali poškodovani v nesreči. Podobno so lahko na območju cestnih del prometni znaki padli, ker so bili nameščeni začasno, ali pa so stožce premaknili veter ali trčenje vozila. Poleg tega na cestah morda ni ustrezne razsvetljave, fosforescenčnih materialov ali odsevnikov, zlasti med nočno vožnjo. V takih razmerah morajo vozniki ravnati še posebej previdno.

Slika 8: Poškodovani znaki

- **Drevesa ali druge ovire, ki preprečujejo vidljivost ob cesti**

Robovi cest so lahko prav tako tvegani kot elementi na sami cesti. Drevesa ob robu ceste, gorata ali skalnata območja zelo blizu ceste, zaradi katerih ceste ali znakov ni mogoče jasno videti.

Poleg tega lahko tudi ostanki in tujki, ki jih nosijo ti elementi, predstavljajo tveganje.

6.2.3. Priporočila za voznike glede neugodnih vremenskih in cestnih razmer

Vozniki morajo nenehno spremljati cesto, potek prometa in druga vozila ter se zavedati, da se lahko srečajo z neugodnimi vremenskimi in cestnimi razmerami.

- Vozniki naj vozijo zelo počasi, kadar so na cestah luknje, izbokline in razpoke
- Kadar mora po teh cestah peljati več vozil, naj vozniki peljejo eden za drugim, drugi pa naj počakajo na vozilo, ki pelje mimo.
- Zlasti pri luknjah in izboklinah v deževnem in vlažnem vremenu naj vozniki peljejo naravnost, ne da bi preveč zavijali z volanom v desno ali levo. Luknje lahko poškodujejo pnevmatike, če preveč zavijamo z volanom v desno ali levo.
- Pri prečkanju luž sledite podlagi, kjer so pnevmatike v stiku s cestiščem; nikoli ne zapeljite v lužo, iz katere vozilo ne more izpeljati.

- Pri prečkanju območij, kot so luže, naj vozniki vozijo počasi in naj motor vedno teče. Bolje je voziti z nekoliko višjimi vrtljaji motorja kot običajno.
- Ne ustavljajte vozila po nepotrebnem v slabih cestnih razmerah in neugodnem vremenu.
- Uporaba pnevmatik glede na letni čas in vremenske razmere je zelo pomembna, zlasti snežnih verig v snežnem vremenu.
- Vozniki morajo znati brati cesto in predvideti morebitna tveganja tudi brez prometnih znakov. Na primer, s predvidevanjem tveganja obtičanja vozila na vijugasti cesti naj v take ovinke na poledenelih ali zasneženih cestah zapeljejo z veliko nižjo hitrostjo.

Ocenjevanje in vrednotenje

Pogoji za ocenjevanje in vrednotenje

V tem usposabljanju je priporočljivo pripraviti naslednje pogoje za merjenje in vrednotenje ravni znanja udeležencev:

- Udeleženci naj pripravijo jasna, jedrnata in kratka besedila vprašanj.
- Vprašanja naj bodo v obliki testov z izbirnimi odgovori s 4 možnostmi, od katerih je pravilna le 1.
- Pri pripravi vprašanj je treba uporabiti pojme, primerne za izražanje v znakovnem jeziku.
- Vprašanja naj odražajo informacije, obravnavane v tem usposabljanju.
- Za teste je treba ločeno pripraviti ključe za odgovore in ključe za točkovanje.

Preizkus znanja

1- Kaj od naštetega NI tveganje neugodnih vremenskih razmer?

A) Led na cesti
B) Delci pnevmatik na cesti
C) Rosa na cesti
D) Luže na cesti

2- Kaj od naštetega NI med tveganji, ki se lahko pojavijo v snežnem vremenu?

A) Vozilo lahko zdrsne.
B) Lahko poškoduje pnevmatike, pnevmatike lahko počijo.
C) Vidljivost se lahko zmanjša.
D) Vozilo se morda ne bo moglo ustaviti na varni razdalji.

3- Kaj od naštetega je tvegano ravnanje v meglenem vremenu?

A) Vklop meglenk
B) Vklop zasenčenih luči
C) Počasna in mirna vožnja
D) Ustavitev vozila na cesti in čakanje, da se megla razkadi

4- Česa od naštetega NE smemo storiti pri prečkanju luže na cesti?

A) Počasi in previdno prečkati.

B) Če so na voljo, uporabiti alternativne poti.

C) Zavijati z volanom levo in desno, da bi našli mesto brez lukenj.

D) Počakati na druga vozila; peljati mimo eno za drugim

5- Kaj od naštetega NI tveganje, ki se lahko pojavi na cesti?

A) Prisotnost tujkov na cesti

B) Prisotnost oznak pasov na cesti

C) Prisotnost izboklin, lukenj in drugih poškodovanih elementov na cesti

D) Vzdrževanje in popravilo ceste

Rešitve:

1-C | 2-B | 3-D | 4-C | 5-B Vsako vprašanje je vredno 20 točk, skupaj 100 točk.

Samoocenjevanje

Prosimo, ocenite vsako trditev od 1 do 5:

1 = Sploh se ne strinjam | 2 = Ne strinjam se | 3 = Neodločen/-a | 4 = Strinjam se | 5 = Popolnoma se strinjam

Trditve za ocenjevanje	1	2	3	4	5
1. Prepoznam tveganja, ki lahko izhajajo iz vremenskih razmer.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Znam prepoznati slabe cestne razmere in morebitna tveganja.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Poznam previdnostne ukrepe v meglenem vremenu.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Razumem, kakšna tveganja lahko obstajajo v snežnem vremenu.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Naučil/a sem se o tveganjih nesreč, ki se lahko pojavijo v vlažnem (rosnem) vremenu.	☐	☐	☐	☐	☐

Ključ za točkovanje:

21–25 točk: Vaše znanje je zelo dobro. Poznate prometne predpise.

16–20 točk: Vaše znanje je zadostno, vendar imate na nekaterih področjih še možnost izboljšav**.**

11–15 točk: Imate zmerno raven znanja; dodatno usposabljanje bo koristno.

6–10 točk: Vaša raven znanja je nizka; priporočamo celovito usposabljanje**.**

0–5 točk: Vaše zavedanje in znanje o tej temi sta resno pomanjkljiva.